

utte (hoofdredacteur),
s (redactiechef), Hassan
rgreet Fogteloo, Koen
utger van der Hoeven,
er Linde, Roos van der
, Marja Pruis (Dichters &
ukje van Roessel, Monique
per Thomas, Joost de Vries
Denkers), Trinette Koomen
, Liesbeth Beneder
, Jenne Jan Holtland
za Noteris (stagiaire), Joe
len (stagiair)

Rob van Erkelens,
Jorie Horsthuis
Christine Rothuizen
faarten Kanters
Simone Berghuys
Latrien Otten, Jelmer
oris Melman (stagiair)
ever Pieter Elshout
Fatima Leeuwenberg
ger), Heleen de Waard,
Leon Smits, Esmee
onumenten), Jacqueline
oksun (financiën)

Quisitie
Igor Bijlsma, Hans Boot,
020.524 55 11/12
@groene.nl

Werving
ro Jansen op de Haar
Administratie

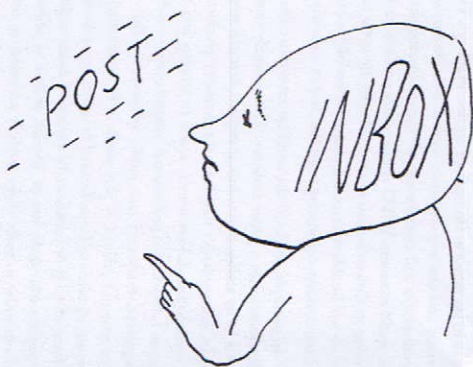
5
n@groene.nl
Prijzen

België:
-, per half jaar € 95,-,
€ 50,-, studenten-
per 4 weken € 10,-.
n prijzen op aanvraag.
ement per jaar € 68,-.
rs € 4,50.

mer abonnementen
98496176
er Misset, Doetinchem
Digitale versie
ast Lezen 070.338 15 00

overmaken of een legaat
an dat ten behoeve van
7, rekeningnummer
RIO0254382320
2U).
eft een ANBI-status.

2014
R K

Gaza

JANROTHUIZEN
Mijn complimenten voor de berichtgeving over het Gaza-conflict (*De Groene*, 7 augustus). Jan van der Putten slaat keer op keer de spijker op zijn kop. Ik kan het weten want ik heb de 'ground zero' van het conflict onderzocht en er 'peer-reviewed' over gepubliceerd. De mythe dat de Palestijnen in 1948 uit zichzelf vluchtten is door Israël's 'nieuwe historici' onderuit gehaald, maar deze historici, bijvoorbeeld Benny Morris en Ilan Pappé, verschillen nog van mening of de Nakba een geplande etnische zuivering was of niet. Het patroon dat ik zie is dat men in 1948 onder het mom van veiligheid en zelfverdediging doelbewust te werk ging om het gebied van de joodse staat te vergroten en het aantal Palestijnen daarin te verkleinen. Na 1948 keerde dit patroon keer op keer terug en ook nu zie ik het weer. Israël verdedigt zich niet tegen de Palestijnen, maar wil hun land hebben.

In het interview met Ari Shavit erkent deze wat Israël in 1948 deed. Het trieste van Shavit is dat hij vindt dat Israël de Palestijnen zo veel onrecht aangedaan heeft dat vrede onmogelijk is. De misdaden van 1948 gebruikt hij om te rechtvaardigen wat Israël nu doet. Dit neozionistische 'verhaal' is een cirkelredenering die de meeste Israëliërs niet aanspreekt. Zij blijven liever ontkennen.

JAAP BOSMA, *Hoogezand*

Homo ludens anno 2014

Plezier maken is een ondergewaardeerde activiteit omdat het economisch geen functie vervult. Zo begrijp ik het boeiende essay van David Graeber in *De Groene* van 7 augustus. Aandacht voor het spel is volgens hem van belang omdat het een denken in ludieke vrijheden mogelijk maakt. En daarmee bereiden we een hoger niveau in denken

over het menselijk (bewust)zijn.

Inmiddels is onze kennis over de spelende mens (homo ludens) wel iets verder ontwikkeld dan Graeber aangeeft. Probleem is dat de schrijver het economisch perspectief centraal stelt en zich er vervolgens tegen afzet. Nemen we een wat

breder maatschappelijk perspectief dan is spel zelf een voorwaarde voor een echt vrije samenleving. Deze kennis ontleen we aan de Nederlandse cultuurwetenschapper Johan Huizinga die zijn meesterwerk *Homo ludens* publiceerde in 1938. Spelen is voor Huizinga het beleven van vrijheid en creativiteit, een spelmeeenschap vormen met spelregels van plezier én ernst en bovenal belangeloos.

Voor de spelende mens anno 2014 doemen geheel nieuwe uitdagingen op, een aspect dat onderbelicht is gebleven in Graeber's essay. Van betekenis blijft de belangeloosheid van het spel. Maar met de huidige, materialistische economie kan deze belangeloosheid eigentijdse vormen aannemen. Mooi voorbeeld is het spel dat de gemeente Amsterdam en de in aantal groeiende kameraanbieders ten behoeve van het toerisme spelen. In vrijheid ontstaat een ruilhandel van onderop, maar de gemeente voelt zich medeverantwoordelijk voor het opstellen van spelregels. Deze op vrijheid gebaseerde ontwikkeling sluit nauw aan bij de betekenis van talloze DoItYourself-initiatieven die de huidige samenlevingen laten zien.

Binnen de cultuurwetenschappen is nauwelijks aandacht voor het gedachtegoed rond het spel van Huizinga, behoudens een enkele verhandeling in relatie tot games. Hier ligt een grote opdracht. GIEP HAGOORT, *Utrecht*

Ondertussen op groene.nl

Woensdag **Commentaar**

Donderdag **Cultuuragenda**

Vrijdag **Rob van Erkelens**

Zaterdag **Marja Pruis**

leest Zondag **Opheffer**

Maandag **Niña Weijers**

Dinsdag **Commentaar**

Het hostess-syndroom

Mooi stuk van Marja Pruis in *De Groene* van 31 juli over mannen die de wereld uitleggen aan vrouwen die het zelf wellicht beter weten maar desondanks zwijgen. Herkenbaar: als man schaam ik me een beetje als ik dit lees. Maar er is ook een glimlach die stilletjes in me opwelt. Ik vind dit een leuk onderwerp. Het is intiem, het komt dicht op de huid van wie we zijn als we met anderen zijn.

Hoe kom je erbij om zo'n stuk te schrijven? Er steekt iets. Er is een punt te halen, een gelijk te krijgen. Ik denk dat de auteur er moeite mee heeft dat mannen dikwijls onnodig, maar wel zelfverzekerd, dingen uitleggen aan vrouwen.

Moeten we er wel iets aan willen doen, vraag ik me af. Natuurlijk, grove grensoverschrijdende verbale intimidaties moeten onmiddellijk stoppen, evenals verbale manipulaties die bedoeld zijn om iemand te verwarren of om macht uit te oefenen. Maar gooien we, als we niet uitkijken, niet de heerlijke verschillen tussen mannen en vrouwen weg?

Ik ben een man en ik herken de, kennelijk typisch mannelijke, neiging om de wereld uit te leggen. Ik had er nooit zo bij stilgestaan. Er zit iets in van een natuurlijke neiging. Het voelt als iets wat ik moet doen. Een taak, opdracht, functie. Ja, het is ook een manier om je een houding te geven als het gezelschap je onzeker maakt. En als je het niet meer weet. Zou je als man zwijgen, dan ben je al gauw een angsthaas, een teruggetrokken type, onaantrekkelijk voor de meeste vrouwen die willen dat 'iets van een man uitgaat'.

Ik stond vaak genoeg met een glas in de hand de wereld uit te leggen. Het heeft me bewondering opgeleverd, seks, langdurige contacten, maar ook afwijzing en verachting. De wereld uitleggen aan vrouwen is een stap in de grote dans van ontmoetingen en toenaderingen waarbij juist het verschil in houding de motor van de ontmoeting is. Het leven kan een nieuwe sprankelende ontwikkeling krijgen, een nieuwe kennismaking.

Zo komen we tot elkaar.
GUUS JONGEN

U kunt uw ingezonden brief van maximaal 400 woorden sturen naar groene@groene.nl